

Temeljne pravice - Estonija

To jezikovno različico trenutno prevajajo naši prevajalci.

Opozarjamo, da so že na voljo naslednje jezikovne različice: [et](#).

Državna sodišča

Državne institucije za varstvo človekovih pravic

Varuh človekovih pravic

Specializirani organi za varstvo človekovih pravic

Drugo

Državna sodišča

Okrajna sodišča, upravna sodišča, okrožna sodišča in vrhovno sodišče

Naslovi:

- [Okrajno sodišče v Harjuju](#), Liivalaia 24, 15034 Talin, Estonija
- [Okrajno sodišče v Viruju](#), Kooli 2a, 41598 Jõhvi, Estonija
- [Okrajno sodišče v Tartuju](#), Kalevi 1, 51010 Tartu, Estonija
- [Okrajno sodišče v Pärnuju](#), Kuninga 22, 80099 Pärnu, Estonija
- [Upravno sodišče v Talinu](#), Pärnu mnt 7, 15082 Talin, Estonija
- [Upravno sodišče v Tartuju](#), Kalevi 1, 51010 Tartu, Estonija
- [Okrožno sodišče v Talinu](#), Pärnu mnt 7, 15084 Talin, Estonija
- [Okrožno sodišče v Tartuju](#), Kalevi 1, 50050 Tartu, Estonija
- [Vrhovno sodišče](#), Lossi 17, 50093 Tartu, Estonija

Te institucije razsojajo v pravnih sporih. Okrajna sodišča so štiri: okrajno sodišče v Harjuju, okrajno sodišče v Viruju, okrajno sodišče v Tartuju in okrajno sodišče v Pärnuju. Upravni sodišči sta dve: upravno sodišče v Talinu in upravno sodišče v Tartuju. Na drugi stopnji (pritožbena stopnja) upravna senata okrožnih sodišč v Talinu in Tartuju preizkuša sodbe, ki jih je izdalo upravno sodišče. Na najvišji stopnji sodbe preizkuša upravni senat vrhovnega sodišča.

Če posameznik meni, da je oseba javnega prava (na primer država ali lokalna uprava) z upravnim aktom ali postopkom kršila njegove pravice ali omejila njegove svoboščine, lahko zadevo predloži upravnemu sodišču. Okrožno sodišče obravnava spore v zvezi z reformo lastništva ali agrarnimi reformami, javnimi službami, davčno upravo, državljanstvom in vprašanji priseljevanja, pa tudi javnim naročanjem, državno lastnino, gradnjo in načrtovanjem ter odgovornostjo države.

Okrožno sodišče, ki prejme pritožbo, preveri, ali pritožba ali ugovor izpolnjuje pravne zahteve, ali vsebuje vse priloge, navedene v pritožbi, ali spada v pristojnost okrožnega sodišča in ali je bila plačana državna taksa. Če kar koli od tega manjka, sodišče določi, da ima oseba, ki vlaga pritožbo ali ugovor, na voljo do 15 dni za odpravo pomanjkljivosti. Če oseba, ki vlaga pritožbo ali ugovor, v tem času ne odpravi pomanjkljivosti, ji okrožno sodišče pritožbo ali ugovor vrne skupaj z obvestilom. Če pritožba ali ugovor izpolnjuje zahteve, sodišče zadevo sprejme in izvede se **predhodni postopek**, v okviru katerega sodišče pripravi zadevo tako, da je mogoče o njej odločiti brez prekinitve na eni sodni obravnavi. Ko je predhodni postopek končan, sodišče strankam, vpletenim v zadevo, pošlje sodni poziv, s katerim jih obvesti, kdaj in kje bo sodišče obravnavalo zadevo.

Okrajnemu sodišču se lahko predložijo zadeve, ki vključujejo kršitve pravic na podlagi civilnega prava, kot so pogodbeni spori, družinske zadeve, spori v zvezi s pravom o dedovanju in premoženjskim pravom, vprašanja v zvezi z dejavnostmi in vodenjem podjetij in nepridobitnih organizacij, pa tudi spori v zvezi s pravicami intelektualne lastnine in stečajne zadeve ter vprašanja v zvezi z delovnim pravom. To je le kratek seznam zadev, ki jih okrajna sodišča obravnavajo na podlagi [zakonika o civilnem postopku](#).

Osebe, ki želijo zaradi varstva svojih pravic (ali pravic drugih oseb) zadevo predložiti civilnemu sodišču, morajo pri sodišču vložiti vlogo. Vloga se šteje za tožbeni zahtevek, predložen civilnemu sodišču. V vlogi, vloženi pri sodišču, je treba navesti, zoper koga je vložena tožba, kaj se zahteva, zakaj (tj. na kateri pravni podlagi) in kakšni so dokazi v podporo zahtevku.

Ko sodišče prejme vlogo, preveri, ali izpolnjuje zahteve in ali je bila plačana državna taksa. Če vloga ni popolna, sodišče določi rok, do katerega je treba odpraviti pomanjkljivosti. Če pomanjkljivosti niso odpravljene v roku, sodišče konča postopek. Če vloga izpolnjuje zahteve, jo sodišče pošlje nasprotni stranki, da pripravi odgovor. Sodišče odloči v razumnem roku, tako da izda obvestilo o sprejetju ali zavrnitvi zadeve.

Če ste žrtev kaznivega dejanja, lahko [kaznivo dejanje prijavite](#) ustno ali pisno pri preiskovalnem organu, običajno [policiji](#) ali [tožilstvu](#).

[Prijava kaznivega dejanja](#) mora vsebovati vaše osebne in kontaktne podatke, opis kaznivega dejanja, datum in podpis. Poseben obrazec se ne zahteva, lahko pa vam policija priskrbi obrazec za prijavo. Obrazec, ki ga je treba poslati tožilstvu, je na voljo tudi na [spletni strani](#) tožilstva.

Prijava kaznivega dejanja, ki jo vložite ustno ali po telefonu, se zabeleži, telefonske prijave kaznivih dejanj pa se lahko tudi posnamejo.

Če policija ali tožilstvo ne bosta začela kazenskega postopka, vas morata o tem obvestiti najpozneje v desetih dneh od prejema vaše prijave kaznivega dejanja. Ta rok se lahko podaljša za deset dni, če se od osebe, ki je prijavila kaznivo dejanje, zahtevajo dodatne informacije za odločitev o uvedbi kazenskega postopka. Oseba, ki je prijavila kaznivo dejanje, je obveščena o podaljšanju roka za odgovor in razlogih zanj.

Ko je preiskava končana, policija pripravi spis in ga pošlje tožilstvu, ki:

- ga pošlje v vednost domnevemu storilcu in žrtvi (na zahtevo, glej člen 224(2) zakona o kazenskem postopku), če meni, da je preiskava končana, ter nato sestavi obtožnico in jo pošlje sodišču;
- od policije zahteva, naj izvede nadaljnjo preiskavo, ali
- konča postopek.

Državne institucije za varstvo človekovih pravic

Estonija trenutno nima nacionalnega organa ali druge organizacije, ki bi zaprosila za uradno priznanje kot nacionalne organizacije za varstvo človekovih pravic.

Varuh človekovih pravic

To vlogo opravlja pravosodni kancler.

[Pravosodni kancler](#): Kohtu 8, 15193 Talin, Estonija

Pravosodni kancler kot varuh človekovih pravic nadzira dejavnosti organov pri izvajanju javnih nalog in preverja, ali državni organi spoštujejo temeljne človekove pravice in svoboščine ter dobro upravno prakso. Pravosodni kancler nadzira:

- dejavnosti državnih subjektov in organov;
- dejavnosti organov in subjektov lokalne uprave;
- dejavnosti subjektov ali organov pravnih oseb v javnem pravu ali zasebnih subjektov, ki opravljajo javne naloge.

Vsakdo ima pravico pri pravosodnem kanclerju vložiti vlogo za preverjanje dejavnosti organov, ki opravljajo javne naloge.

Če pravosodni kancler ugotovi, da so dejavnosti organa, ki opravlja javne naloge, nezakonite, temu organu pošlje mnenje, v katerem navede, kako je kršil pravo, in mu po potrebi priporoči, kako naj izvaja zakonito in dobro upravno prakso, ali pa poda predloge za odpravo kršitve. V obeh primerih pred izdajo mnenja presodi, ali je organ ravnal v skladu z zakonom in ali je komunikacija s posameznikom potekala v skladu z dobro upravno prakso. Pravosodni kancler lahko v svojem mnenju graja, izrazi mnenje ali navede ciljna priporočila za odpravo kršitve.

Pravosodni kancler

[Pravosodni kancler](#): Kohtu 8, 15193 Talin, Estonija

Vsakdo ima pravico pri pravosodnem kanclerju vložiti vlogo za preverjanje, ali je zakon ali kak drug predpis v skladu z ustavo in drugimi zakoni. Pravosodni kancler nadzira skladnost zakonodaje, ki jo sprejmejo zakonodajna in izvršilna veja oblasti ter lokalna uprava, z ustavo in drugimi zakoni.

Pravosodni kancler nadzira:

- ali so zakoni v skladu z ustavo;
- ali so predpisi vlade Republike Estonije v skladu z ustavo in drugo zakonodajo;
- ali so ministrski predpisi v skladu z ustavo in drugo zakonodajo;
- ali so predpisi lokalnih svetov ter občinskih in mestnih uprav v skladu z ustavo in drugo zakonodajo;
- zakonitost zakonodajnih aktov, ki jih izdajo pravne osebe javnega prava.

Če pravosodni kancler ugotovi, da zakonodajni akt ni v skladu z ustavo ali drugimi zakoni:

- lahko izdajatelju akta **predlaga**, naj akt uskladi z ustavo in drugimi zakoni. Izdajatelj zakonodajnega akta mora svoje mnenje pravosodnemu kanclerju predložiti v 20 dneh. Če se predlog ne upošteva, pravosodni kancler na vrhovno sodišče vložiti zahtevo, naj zakonodajni akt razglasi za protiustaven ali neveljaven;
- lahko izdajatelju zakonodajnega akta predloži **memorandum**, v katerem zahteva, naj akt uskladi z ustavo in drugimi zakoni, in določi rok za odpravo neskladja. Če se priporočila iz memoranduma ne upoštevajo, lahko pravosodni kancler izdajatelju zakonodajnega akta pošlje predlog. Če se predlog ne upošteva, pravosodni kancler na vrhovno sodišče vložiti zahtevo, naj zakonodajni akt razglasi za protiustaven ali neveljaven;
- lahko pri vrhovnem sodišču vložiti **prijavo** in ga opozori na težave v zvezi z zakonodajnim aktom.

Specializirani organi za varstvo človekovih pravic

- **Varuh otrokovih pravic**

 Pravosodni kancler: Kohtu 8, 15193 Talin, Estonija

Vlogo varuha otrokovih pravic opravlja pravosodni kancler. Naloge svetnikov iz oddelka za otrokove pravice so v glavnem:

- obravnava vlog v zvezi z otrokovimi pravicami v zadevah, ki vključujejo presojo ustavnosti in varuha otrokovih pravic;
- priprava in izvedba inšpekcijskih obiskov v otroških zavodih;
- priprava vlog in mnenj v zadevah, povezanih s presojo ustavnosti;
- izobraževanje o človekovih pravicah otrok in ozaveščanje o Konvenciji ZN o otrokovih pravicah ter ozaveščanje in usposabljanje o otrokovih pravicah;
- izvedba raziskav in študij o vprašanih, povezanih s spodbujanjem in varstvom otrokovih pravic;
- priprava na sodelovanje med organizacijami za otroke in mladino, državljskimi združenji, nevladnimi organizacijami, strokovnimi organizacijami ter znanstvenimi in državnimi organi.

V preostalem velja isto, kot je bilo opisano za pravosodnega kanclerja.

- **Urad za enake možnosti**

Pravosodni kancler ter komisar za enakost spolov in enako obravnavanje

Naslova:

 Pravosodni kancler: Kohtu 8, 15193 Talin, Estonija

 Komisar za enakost spolov in enako obravnavanje, Gonsiori 29, 15027 Talin, Estonija

Pravosodni kancler nadzira temeljno pravico do enakega obravnavanja v skladu z običajnimi postopki. Komisar za enakost spolov in enako obravnavanje je neodvisni uradnik, ki deluje na podlagi zakona o enakosti spolov in zakona o enakem obravnavanju. Vloga komisarja je nadzirati skladnost z zahtevami iz obeh zakonov. Komisar svetuje in pomaga ljudem v sporih, povezanih z diskriminacijo, ter izdaja izvedenska mnenja o primerih diskriminacije.

Komisar za enakost spolov in enako obravnavanje:

- sprejema vloge posameznikov in izdaja mnenja o primerih diskriminacije;
- analizira vpliv zakonodaje na položaj žensk in moških ter pripadnikov manjšin v družbi;
- vladi Republike Estonije in vladnim organom ter lokalni upravi in organom lokalne uprave daje predloge za spremembo zakonodaje;

- vladi Republike Estonije, vladnim organom in organom lokalne uprave svetuje in jih obvešča o vprašanih v zvezi z izvajanjem zakona o enakosti spolov in zakona o enakem obravnavanju;
- sprejema ukrepe za spodbujanje enakosti spolov ter enakega obravnavanja žensk in moških.

Komisar zagotovi mnenja žrtvam diskriminacije in osebam z zakonitim interesom za nadzor nad skladnostjo z zahtevami o enakem obravnavanju. Namen teh mnenj je zagotoviti presojo, na podlagi katere je v povezavi z zakonom o enakosti spolov, zakonom o enakem obravnavanju ter mednarodnimi pogodbami, ki so za Republiko Estonijo zavezujoče, in drugo zakonodajo mogoče ugotoviti, ali je bilo v zadevnem pravnem razmerju kršeno načelo enakega obravnavanja.

Za pridobitev mnenja je treba pri komisarju vložiti vlogo z opisom dejstev, ki kažejo na to, da je prišlo do diskriminacije. Komisar ima za izdajo mnenja pravico pridobiti informacije od vseh oseb, ki bi lahko imele informacije, potrebne za ugotovitev dejstev, povezanih z diskriminacijo, in zahtevati pisna pojasnila v zvezi z dejstvi, ki se nanašajo na domnevno diskriminacijo, ter predložitev dokumentov ali izvodov dokumentov v roku, ki ga določi sam.

- **Urad za varstvo podatkov**

[Inšpektorat za varstvo podatkov](#), Väike-Ameerika 19, 10129 Talin, Estonija

Inšpektorat za varstvo podatkov varuje naslednje ustavne pravice:

- pravico do pridobitve informacij o dejavnostih javnih organov;
- pravico do spoštovanja zasebnega in družinskega življenja pri uporabi osebnih podatkov;
- pravico posameznikov, da imajo dostop do svojih podatkov.

Pritožbo v zvezi z ravnanjem ali neukrepanjem osebe lahko vložite, če se oseba (na primer obdelovalec osebnih podatkov ali imetnik informacij), ki je kršila vaše pravice, ni odzvala na vaše poskuse, da bi z njo stopili v stik. Inšpektorat pritožbo obravnava v 30 dneh po vložitvi. Rok za obravnavo pritožbe se lahko podaljša za največ 60 dni. Pritožnik mora biti o tem pisno obveščen.

- **Drugi specializirani organi**

Drugih specializiranih organov ni.

Drugo

Estonska odvetniška zbornica

[Estonska odvetniška zbornica](#), Rävåla pst 3, 10143 Talin, Estonija

Estonska odvetniška zbornica je združenje estonskih odvetnikov, katerega glavna dejavnost je zagotavljanje pravno svetovanje državljanom. Kot poklicno združenje odvetnikov je bila ustanovljena **14. junija 1919**, deluje pa na podlagi načel lokalne uprave in skrbi za zagotavljanje pravnih storitev v zasebnem in javnem interesu. Med dejavnostmi estonske odvetniške zbornice je organizacija poklicnega razvoja odvetnikov, odnosov s pravniki, državnimi organi ter številnimi lokalnimi in tujimi organizacijami, pa tudi dejavno sodelovanje pri pripravi osnutkov zakonodaje. Zbornica prav tako skrbi za izvajanje javno-zasebne pravne funkcije – zagotavljanja obrambe in zastopanja v civilnih in upravnih zadevah za honorar, ki ga plača država.

Na splošno je treba za pridobitev državne pravne pomoči vložiti [vlogo](#). Vloga za državno pravno pomoč se običajno vloži pri sodišču. Če pa je oseba osumljenec v kazenski zadevi, pri čemer sodelovanje pravnega zastopnika ni obvezno, se vloga za državno pravno pomoč predloži preiskovalnemu organu ali tožilstvu.

Vloga za državno pravno pomoč je treba vložiti v estonščini. Vložiti jo je mogoče tudi v angleščini, če je prosilec za državno pomoč fizična oseba s stalnim prebivališčem v drugi državi članici Evropske unije ali državljan druge države članice EU ali če je pravna oseba s sedežem v drugi državi članici EU.

Estonska odvetniška zbornica na zahtevo preiskovalnega organa, tožilstva ali sodišča imenuje odvetnika, ki naj bi zagotovil državno pravno pomoč. Posameznik na splošno nima pravice izbirati, kateri odvetnik mu bo zagotovil državno pravno pomoč. Vendar ima oseba pravico, da zaprosi za državno pravno pomoč, ki naj bi jo zagotovil točno določen odvetnik, če se ta odvetnik strinja s tem. V takem primeru je treba ime odvetnika, ki je dal soglasje, takoj navesti v vlogi za državno pravno pomoč.

Kadar se sodelovanje pravnega zastopnika v postopku zahteva z zakonom, osebi za pridobitev državne pravne pomoči ni treba storiti ničesar (razen če sama najame odvetnika) – za dodelitev odvetnika osebi mora poskrbeti uradnik, ki vodi postopek, osebi pa ni treba vložiti vloge.

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvornika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Zadnja posodobitev: 03/08/2017